

hozzájárulása szükséges és díjfizetési kötelezettséget von maga után.

Nyilvános tárgyalások, beszédek tartalma szabadon felhasználható, napilap, folyóirat, rádió és televízió, gazdasági és politikai időszériú cikkeket szabadon átvethet a forrás és a megjelölt szerző megnevezésével.

A szabad felhasználásnak tehát két kritériuma van. Egyrészt csak a már nyilvánosságra hozott mű szabad felhasználásáról beszélhetünk. Másrészt a szabad felhasználás nem érintheti a szerző személyhez fűződő jogait. Minden esetben meg kell jelölni a forrást és a szerzőt.

### Hogyan biztosíthatja a szerző a szerzői díj kifizetését?

A szerző illetve jogutódja szerződést köthet a mű felhasználására vonatkozóan.

A törvény annak ellenére, hogy a felek szabad döntésére bízta a szerződés tartalmi elemeinek meghatározását, a szerzők érdekében bizonyos vonatkozásokban erősen köti a feleket a jogszabályi előírásokhoz.

Érdekes a felhasználási szerződésben minden lényeges kérdést le szabályozni, mert abban az esetben, ha a felek nem konkrétan foglalják írásba szándékukat - vita esetén - nem lehet javukra értékelni a hiányos megfogalmazást.

Például, ha a felek nem rögzítik a felhasználási jog kizárólagosságát, akkor a szerző mással is köthet ugyanazon műre vonatkozóan felhasználási szerződést.

Vagy egy másik példával élve, ha valaki a műpéldányt ruhazza át (tulajdonjog átruházása esetén) még nem jelenti azt, hogy a szerzői jogokat is át kívánta volna ruházni.

### Mit tehet a szerző a szerzői jogának megsértése esetén?

A szerző a polgári jog szabályai szerint a bírósághoz fordulhat és az eset körülményeihez képest különböző igényeket támaszthat:

- kérheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;
- kérheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;
- kérhet a jogsértőtől elégtételt (nyilatkozat adásával, vagy megfelelő nyilvánosság megteremtésével). Ez a tv-ben, rádióban elhangzottak esetén igen gyakori és valószínűleg mindannyian találkoztunk már vele.
- kérheti a felhasználás során kialakított üzleti kapcsolatokról adatok szolgáltatását;
- kérheti a jogsértő felhasználással keletkezett haszon részére történő megfizetését;
- kérheti a jogsértést megelőző állapot helyreállítását, valamint az így létrehozott dolog megsemmisítését.

A fentiekén kívül a szerző még kártérítést is kérhet. A kártérítésre a szerző személyhez fűződő jogának megsértése is alapot szolgáltat.

A teljesség kedvéért érdemes még megjegyezni, hogy a szerzői jogi védelem független az egyes alkotásokra vonatkozó, más címen fennálló védelemtől. Pl: az újításokra, találmányokra, védjegyekre, ipari mintákra fennálló jogi védelem nem zárja ki a szerzőt a szerzői jogról alkotott törvény által nyújtott védelemből.

Bővebben a szerzők az alábbi jogszabályok alapján

tájékozódhatnak jogaikról, valamint az eljárás rendjéről:  
1969. évi III. tv. a szerzői jogról  
9/1969. (XII.29.) MM sz. rendelet a szerzői jogról szóló 1969. évi III. tv. végrehajtásáról  
1978. évi IV. tv. a Büntető Törvénykönyvről  
1/1970. (III.20.) MM sz. rendelet a kiadói szerződések feltételeiről és a szerzői díjról.

Dr. Udránszky Kornélia  
MGSZ



## JOGI TALLÓZÓ

A Magyar Bányászati Hivatal elnöke tájékoztatót adott ki az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség elnöke által kiadott hatályos utasításokról, irányelvekről, valamint az érvényes tájékoztatósokról és közleményekről 996/1998. (Bá.K.2) MBH számon. (Bányászati Közlöny/1998. VI. évfolyam 2. szám)

\*\*\*

Megjelent 957/1998. (Bá.K.2) MBH számon a Magyar Bányászati Hivatal közleménye a zárt területek kijelöléséről. (Bányászati Közlöny/1998. VI. évfolyam 2. szám)

\*\*\*

1999. január 18-án lép hatályba a 203/1998. (XII.19.) kormányrendelet a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról. (MK 114. Sz.)

\*\*\*

A Kormány határozatot hozott - 1998. december 30-án - az integráción kívüli szénbánya társaságok 1999. évi támogatásáról. Ez érinti a Putnok Bánya Kft-t, a Feketevölgy Bánya Kft-t és a Lencsehegyi Szénbánya Kft-t, amelyek vállalati egyedi támogatást kapnak.

Ugyanakkor a Kormány felkéri az érintett villamosenergia-ipari társaságokat - Magyar Villamos Művek Rt, Tiszai Erőmű Rt., Vértesi Erőmű Rt. - hogy segítsék elő ezen három integráción kívüli bánya szénének a villamosiparban történő hasznosítását.

A határozat intézkedést rendel a drága villamosenergia előállítás eredményező, nélkülözhető - döntően állami tulajdonú bányák bezárásáról. (Kivonatos közlés)

Dr. Udránszky Kornélia  
MGSZ